

Teemana Helsingin kulttuuriympäristö: Kaupunkilaiset kulttuuriympäristöjen vaalijoina ja toimijoina

Kooste 9.6.2022 tilaisuuden työpajatyöskentelystä

Helsinki

Tilaisuuden kuvaus

klo 16

Tervetuliaissanat

Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan apulaispormestari Paavo Arhinmäki

klo 16.05

Kulttuuriympäristöohjelman esittely

Kulttuuriympäristöryhmän projektipäällikkö Sari Saresto/Helsingin kaupunginmuseo

klo 16.20

Helkan kulttuuriympäristökyselyn tulosten esittely

Toiminnanjohtaja Pirjo Tulikukka ja projektiasiantuntija Varpu Kurkilahti/Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helka

klo 16.30

Uudet ja kehittyvät kulttuuriympäristöt - kulttuuriympäristöjen monien arvojen tunnistaminen ja tunnustaminen?

Case-esimerkinä Merihaan erityispiirteet ja tunnelma asukkaiden näkökulmasta

Tutkija Juha Vuorinen, Helsingin kaupunginmuseo

Tutkimusasiantuntija Annika Lepistö, Kenno Anthropological Consulting / Miltton Oy

klo 16.45

Työpajaosuus ja jakaantuminen teemapöytiin: reitit ja tarinankerronta, viherympäristöt, rakennusten uusiokäyttö, kaupunkikulttuuri ja luovat käytännöt, Adoptoi monumentti

klo 17.55

Loppusanat

klo 18.00

Tilaisuus päättyy

Tilaisuuden tavoitteet

- Kuulla Helsingin kulttuuriympäristöohjelmasta, kulttuuriympäristöistä ja niiden parissa tehtävästä työstä.
- Keskustella ja inspiroitua esimerkkien avulla toimintatavoista, joilla on ollut vaikutusta erilaisten kulttuuriympäristöjen käyttöön ja tunnettuuteen.
- Verkostoitua kulttuuriympäristöjen parissa toimivien kanssa.
- Tuottaa näkökulmia tai ehdotuksia erilaisista käytännön toimenpiteistä kulttuuriympäristöohjelman laadinnan tueksi.

Viisi teemapöytää

1. Reitit ja tarinankerronta

Alustajana toiminnanjohtaja Pauli Jokinen /Helsingin kävelyfestivaali
Fasilitaattori Ilona Anttila, kirjuri stadiluotsi Laura Päiväpuro

2. Viherympäristöt

Alustajana toiminnanjohtaja Otto-Ville Mikkela/Roihuvuori-seura
Fasilitaattori: stadiluotsi Jarkko Laaksonen, kirjuri Heli Kinnula

3. Rakennusten uusiokäyttö

Alustajana kaupunkiaktiivi, geologi (emerita), fil.lis. Riitta Korhonen/Hyötykasviyhdistys ja Annalan huvila
Fasilitaattorina Christian Sannemann, kirjurina Mikko Lindqvist

4. Kaupunkikulttuuri ja luovat käytännöt

Sosiaali- ja kulttuuriantropologi Pekka Tuominen Helsingin yliopisto, Kontula Electronic ym.
Fasilitaattori Pekka sekä stadiluotsi Marjaana Jaranne, kirjurina Varpu Kurkilahti

5. Adoptoi monumentti

Fasilitaattorit tutkijat Heini Hämäläinen, Anne Salminen, kirjurina Juha Vuorinen /Helsingin kaupunginmuseo

Pienryhmätyöskentely ja kooste

1. Alustaja kertoi omakohtaisen tai käytännön esimerkin teemaan liittyvästä toiminnasta. Keskustelua ja kysymyksiä alustajalle.
2. Osallistujille esitettiin ryhmäkohtaisia kysymyksiä, joita osallistujat pohtivat hetken itsekseen. Tämän jälkeen käytiin yhteinen keskustelu, jossa myös ideoitiin ja jaettiin kokemuksia. Tilaisuuden lopuksi ryhmien keskustelujen vetäjät esittelivät muutamalla lauseella keskustelujen painopisteet.
3. Kussakin ryhmässä oli paikalla kirjuri, joka kirjasi alustuksen ja käydyn keskustelun ylös. Tämä esitys on koottu näistä kirjauksista.
4. Diassa 7 esitellään pääteemat tai -näkökulmat ja kysymyksenasettelut, jotka nousevat käydyistä keskusteluista. Lisäksi kunkin ryhmän keskustelun kirjausten jatkoksi on liitetty juuri tuon ryhmän keskustelusta nousevia kysymyksiä.

Yhteenveto

Teemaryhmistä nousseet, keskeiset kysymykset kulttuuriympäristöohjelman laadinnan tueksi:

- Lähes kaikissa ryhmissä koettiin **viestintä aiheen tai teeman ympärillä liian suppeaksi tai riittämättömäksi**. Asukas- ja toimijanäkökulmasta keskeisiä kysymyksiä ovat mm. mistä kaupunkilainen tai toimija löytää tietoa, keneen olla yhteydessä, mitkä ovat keskeiset toimijat tai miten prosessit kulloisenkin aiheen ympärillä etenevät? **Missä ja miten em. tulisi kuvata ja viestiä?**
- Myös vuorovaikutuksen ja dialogin lisäämistä eri toimijoiden kesken toivottiin useissa ryhmissä. Dialogin ja verkostoitumisen tärkeyttä korostettiin niin kaupungin sisällä kuin myös kaupungin ja ulkopuolisten toimijoiden kesken sekä esimerkiksi alueellisten toimijoiden kesken. Asukasliikkeiden sukupolvenvaihdos puhutti myös.
- Miten **arvokeskustelu ja erilaisten vaihtoehtoisten kehityspolkujen tarkastelu tuotaisiin kiinteistöstrategiaan** (?) ja kiinteistöjen uusiokäyttöön liittyviin prosesseihin?
- Millä tavoin voidaan **lisätä vanhoihin rakennuksiin ja niihin liittyvän kunnostuksen osaamista** (terveys, turvallisuus, vanhat rakennustekniikat)?
- Miten uusiokäyttöön tulevien rakennusten vuokra-aikoihin tulisi vaikuttaa?
- Onko kaupungin ja poliitikkojen kommunikaatio oikea-aikaista? Miten keskustelua tulisi kehittää?
- Miten paikallistapahtumat/ tapahtumallisuus ja kulttuuri- ja taidesisällöt tulisi huomioida kaupungin Placemaking-ohjelmassa yhteisen ymmärryksen tuottajana? Esimerkiksi kesällä 2022 Malmilla pilotoidaan placemakingia yhteistyössä asukkaiden kanssa.
- Voitaisiinko **Adoptoi monumentti -toimintaa laajentaa** ja kehittää teemaryhmässä keskusteltujen kohteiden suuntaan?

Työpajatyöskenntely, kaikki kirjaukset

Ryhmä 1: Reitit ja tarinankerronta

Näin järjestät opastetun kierroksen

toiminnanjohtaja Pauli Jokinen/ Helsingin kävelyfestivaali

Prosessi etenee seuraavasti:

1. **Rajaa paikka ja näkökulma tai teema** eli mihin kierroksella keskitytään (esimerkiksi henkilön kautta, tietyn alueen luonto)
2. **Määritä kierroksen missio** (haluatko viihdyttää, informoida, tehdä kotiseututyötä ym.)
3. **Valitse väline** (kierretäänkö jalan, veneellä, pyörällä, virtuaalisti ym.)
4. **Hae tietoa** (kaupunginosahistoria, kirjasto, haastattelu)
5. **Laadi reitti ja mieti sille dramaturgia** (eli alku ja loppu, välietapit, pituus)
6. **Testaa** (esiintyminen, apuvälineet, yleisön reaktiot, keskitytäänkö informaation antamiseen vai elämyksiin)
7. **Viesti kierroksesi/reittisi**

Kuka vain voi tehdä opastetun kävelyretken!

- Muista kuitenkin, että:
- Ryhmässä on paljon tietoa, joku muukin voi tietää. Hyödynnä!
- Taustatyötä pitää tehdä, koska kierroksella käsitellään vain jäävuoren huippu ideoista.
- Uudetkin alueet kiinnostavat ihmisiä paljon.

Ryhmälle esitettiin kaksi kysymystä

Mitä (uusia) reittejä tai tunnistat, jotka pitäisi saattaa suuren yleisön tietoon ja miksi?

Mitä muita reitteihin liittyviä ideoita ja hyviä käytäntöjä osallistujat ovat itse olleet toteuttamassa, kokemassa tai minkälaisista toteutusmuodoista on ehkä haaveiltu, mutta ei ole koskaan saatu toteutettua?

Mitä (uusia) reittejä tai tunnistat, jotka pitäisi saattaa suuren yleisön tietoon ja miksi?

- Kirjastojuoksu: ”bongaa viisi kirjastoa ja juokse niiden väli”. Tähän voisi yhdistää palveluiden arvioinnin: pyydetään osallistujia arvioimaan ja havainnoimaan kirjastoja. ”Kerro kävelyn jälkeen mitä huomaat” -> tuottaa myös hyödyllistä uutta tietoa paitsi osallistujille myös järjestäjille.
- **Nuorten epäviralliset paikat-kierros: osallisuuden ja nuoret pääsisi sanoittamaan itse sitä, miksi viihtyvät** tietyissä paikoissa. Miten saada nuoret mukaan: ovatko nuoret innostuneita jakamaan omia kokemuksiaan heille tärkeistä paikoista? Haluavatko nuoret jakaa tai avata ”omia” lempipaikkojaan muille? Myös nuoren voi saada innostumaan reiteistä ja historiasta, näkökulma, sanoitus ja tarinankerronta tärkeää esim. runot, kirjastot, hautausmailla historia.
- Entisten nuorten kierrokset tai nykyisten nuorten kaupunkikierrokset.
- Helen sähköverkko koordinoi **sähkökaappien** kuvittamista. Kuvitettuja sähkökaappeja Helsingissä jo 7500 kpl. Helenillä on ilo saada tuottaa niitä yhteistyössä kaupunkilaisten ja erilaisten toimijoiden kanssa. Mielellään annetaan kaappeja käyttöön elävöittämään kaupunkia. Helen sähköverkko -> ympäristö. Saataisiinko sähkökaappeihin vielä qr-koodit?
- Nykyisten **pyöräilyreittien parempi esiintuominen ja markkinointi**.
- Podcast ja **livestream-kierroksen kohdennettuna liikuntarajoitteisille** henkilöille.
- Kalasataman historia, Kalasataman kävelykierros siellä olevan taiteen näkökulmasta, Mustikkamaan historia
- Eri kulttuureista tulleiden henkilöiden vaikutus Helsinkiin, eri kieliryhmistä tulevat toimivat oppaina myös; Mikä on minun Helsinki? -näkökulma, queer-kävelyt (näitä voi jo ollakin)
- Kolmen kirjaston kierros, Kaunista-betonia kierros (betonirakentaminen), lähiöelämää-kierros
- Hakasalmen huvilan näyttelystä ideana elokuvien kuvauspaikat, huiput (kotkavuori, mäntykalliot), aistikävelyt
- Helkalla olemassa jo Kotikaupunkipolku-aineistot, eri kielisille (toteutettu venäjänkielisille Stadiluotsin kanssa), opastettuja sähkökaappikierroksia, kierroksia merkkihenkilöiden silmin (heille tärkeät paikat), kehittämiskävelyt kaupungin suunnittelijoiden kanssa, kokemuskierroksia: asukkaiden omat tarinat tältä alueelta, kartoitetaan yhdessä vaaran paikat
- Kestävä Helsinki-aiheiset kierrokset esimerkiksi kirpputori -teemalla
- **Kaupunki uudistusalueet keskiössä, tarvittaisiin nostetta näille, kaupunginosat eri vuosikymmenillä**
- Musiikin historia: iskelmämusiikin historia, rock Helsinki, teatterin historia Helsingissä, vanhat elokuvateatterit
- Karaokekävelyt
- Aistikävelyt (asioita voi maistaa, tunnustella), tälle koronan jälkimainigeissä tilausta, sillä meidän sosiaalinen aistimme on koronan aikana ollut sammuksissa.
- Kulkuekävelyt (kommentteja: sotilasmarssit, letkajenkka)

Mitä muita reitteihin liittyviä ideoita ja hyviä käytäntöjä osallistujat ovat itse olleet toteuttamassa, kokemassa tai minkälaisista toteutusmuodoista on ehkä haaveiltu, mutta ei ole koskaan saatu toteutettua?

- Opiskelijoille järjestetään approja, baarikierroksia joista saa leiman kun käy tietyssä paikassa. Samaa konseptia voisi käyttää muutenkin.
- Kirjastopalveluissa toteutettu Metrolla Kontulaan -retki: Ensinnäkin metrolla kirjastoon ja sitten terassille. Saivat paljon kiitosta.
- Undergroundkulttuurien hyödyntäminen, esimerkkinä, Nuorisopalveluiden Amazing Metro-race, joita järjestetään nuorille. Tätä voisi hyödyntää myös muille ryhmille. Hieman kuin agility-rata aikuisille, rastit niin, ettei ne heti ole selvillä.
- Helsingin kaupungin taidemuseon HAMin nettisivujen parempi hyödyntäminen, siellä loistavaa aineistoa, esimerkiksi veistoskierros.
- **Päätöskahvit ja vapaa keskustelu kierroksen jälkeen tärkeää!**

Haasteet toiminnan aloittamisessa tai järjestämisessä

- Voi olla vaikeaa uskaltaa järjestää kävelykierros. Ratkaisu: **Kävelyfestivaalille työpajoja, joissa voi oppia kävelykierroksen järjestämistä.**
- **Näkövammaisille** voi olla vaikea osallistua. (kommentti: Hämeentiellä ja Kalasatamassa on järjestetty)
- Sääilmiöt voivat estää osallistumisen
- Turvattomuuden tunne, ei uskalla lähteä mukaan.

Kysymyksiä ja näkökulmia erityisesti kulttuuriympäristötyöryhmälle

- Ryhmä tuotti monipuolisesti erilaisia ideoita, joita voitaisiin toteuttaa, joita on jo toteutettu ja joita voitaisiin monistaa?
- Mikä kaupungin on rooli kentän rikastamisessa?
- Miten reiteistä viestitään? Esim. sähkökaapit?
- Miten pyöräilyreiteistä voitaisiin viestiä enemmän?
- Voisiko kaupunki järjestää koulutusta opastusten järjestämiseen? Mitkä muut tahot voisivat tarjota koulutusta? Esim. Työväenopisto, kävelyfestivaali?
- Esteettömien ja moniaistillisten reittien laadinnan tuki?

Ryhmä 2: Viherympäristöt

Roihuvuoren kirsikkapuut

Toiminnanjohtaja Otto-Ville Mikkela/Roihuvuori-seura

Aluksi oli Kirsikkapuisto ja Hamami

- Hamami-juhlan haasteena ollut ajoittaa tapahtuma kirsikankukkien kukintana -> opit haettiin Ruotsista, istutettiin pidempää kukkivia lajikkeita
- Hamamijuhlan kävijöiden somepäivitykset hoitaa mainonnan, tapahtumaa ei enää tarvitse markkinoida

Roihuvuoren kirsikkapuut

Kadunvarsi-istutuksiin ei ole pyydetty lupaa, toimintatapana ”helpompi pyytää anteeksi kuin saada lupa” ja kaupunki on näyttänyt kirsikkapuulle vihreää valoa.

Monen toimijan yhteistyö mahdollistanut toiminnan, esimerkkejä

- yhteistyö alueen yrityksen kanssa mahdollistaa osittain uusien puiden hankinnat
- yhteistyö alueen taloyhtiöiden kanssa – vuosilahjaksi kirsikkapuu, jolloin taloyhtiö hoitaa istutuksen
- yhteistyö leikkipuisto Tuhkimon kanssa – ongelmana leikkipuiston seinien töhriminen – yhteys paikalliseen graffitin tekijään, joka maalasi seinät teemanmukaisesti
- Hamamijuhla tiivistänyt yhteyksiä Japanin kanssa -> synnyttänyt merkittävän verkoston
- kirsikankukka teemasta poikunut mm. hamamijuomia, kirsikankukkaleivoksia, -ikkunakoristeita, -vaakuna sekä mm. niittysissitoimintaa sekä magnoliapuun istutuksia

Roihuvuoren kirsikkapuut

Alustuksesta nousseita kysymyksiä ja keskustelua

- Ilmasto- ja pölyttäjäspecti tulisi nostaa esiin tavoitteissa. Samansuuntaisia ajatuksia, että parhaiten menee, kun ei pyydä lupaa.
- Kirsikkapuissa syötävä-aspekti myös kiva, ja Kruunuhaassa asukasyhdistys ottanut yhteyttä kouluihin ja päiväkoteihin, jotta niiden pihoille istutettaisiin omena- ja kirsikkapuita, mutta ongelmana nähty rotat. Kaupunki puoltaa kirsikkapuita ja on näkemys, että linnut hoitavat kirsikat.
- Kiitos siitä, että kirsikkapuistoa/puita hoidetaan hyvin, uudelleen istutus ja hoito ”talkootyönä”
- olisi kiva tehdä enemmän yhteistyötä Roihuvuori- ja Herttoniemi-seuran kesken, upeaa toimintaa Roihuvuoriseuralla!

Ryhmälle esitettiin kaksi kysymystä

Mitä muita viherympäristöihin liittyviä ideoita ja hyviä käytäntöjä osallistujat ovat itse olleet toteuttamassa, kokemassa tai minkälaisista toteutusmuodoista on ehkä haaveiltu, mutta ei ole koskaan saatu toteutettua?

Millaisia toimintamalleja viherympäristöjen hoitoon ja vaalintaan tai käyttöön mielestäsi kaivattaisiin?

Mitä muita viherympäristöihin liittyviä ideoita ja hyviä käytäntöjä osallistajat ovat itse olleet toteuttamassa, kokemassa tai minkälaisista toteutusmuodoista on ehkä haaveiltu, mutta ei ole koskaan saatu toteutettua?

- Kruununhaassa yhteys kouluihin ja päiväkoteihin, olisiko kiinnostusta tulla puidenistutuksiin mukaan.
- Kukkiva Kruununhaka on toimiva konsepti; eli kukkia kaduille -> kiinteistöhuolto yhteistyökumppanina -> tehnyt taloyhtiöille tarjouksen kukkaistutuksista, jolloin taloyhtiöille helpompaa lähteä mukaan.
- vapaaehtoistalkoot, alueiden siivousta -> kaupunki luottaa/odottaa tähän toimintaa
- sissipuutarhatoiminta, lockparty
- omilla siirtolapuutarhapalstoilla -> toivotaan vähemmän huomiota sääntöihin, enemmän luontoa ja sallimista monimuotoisen luonnon edistämiseen
- kansallisen kaupunkipuistoa toivotaan mahdollisimman kattavaksi(KKPH)
- Kaupunkiympäristö kannustaa erilaisiin talkoilla tehtyihin tapahtumiin, ja varovainen arvio toimialaa edustavalta keskustelijalta on, että pystyisivät myös lisäämään tämän toiminnan tukemista.
- peräänkuulutetaan ympäristölukutaitoa, esimerkkinä Manta, jonka päälle hyökätään - tarvitaan lisää kulttuuriympäristökasvatusta!
- Enemmän tutkimus- ja kehityshankkeita (esim. rodopuistot), työhön pitkäjänteisyyttä ja seurantaa, näistä syntyy myös vetovoimakohteita.
- **Kaupunkilaisille menossa kysely, siitä mihin puita pitäisi istuttaa. Lisäksi niittyjä ja nurmikoita, hyönteishotelleja, kesäkadut toteutettu enemmän yhteistyössä, puistokirppiksi – enemmän yhteisen kaupunkitilan käyttöä.**
- Palstoja ja isompia sellaisia toivottiin lisää, mutta herätti myös vasta-ajatuksia: pienet palstat helpompi hoitaa-aarnipalstat voivat muodostua kivireeksi.
- Eri kaupunginosissa on erilaiset mahdollisuudet toteuttaa erilaisia hankkeita ja istutuksia – kaikissa kaupunginosissa kirsikkapuistot eivät ole mahdollisia.

Millaisia toimintamalleja viherympäristöjen hoitoon ja vaalintaan tai käyttöön mielestäsi kaivattaisiin?

- Lisää luontoa kaupunkiin, tarvitaan ”hallittua hoitamattomuutta”
- Luonnonmukaisuutta tulisi lisätä kaupunki, pitää kiinnittää enemmän huomiota luonnon hyvinvointiin (mm. hulevedet), kaupunki pohja ei saa olla pelkkää kiveä vaan ruohoa tulee olla enemmän. Kaupungin kivinen keskusta tarvitsee lisää puita esimerkiksi ilman puhdistukseen ja tai viilentämiseen.
- Toiveena mahdollisimman laaja ja kattava kansallinen kaupunkipuisto idästä länteen ja etelästä pohjoiseen
- Puistokummitoimintaa ja matala kynnyksen aktivismia toivotaan lisää. Ihmiset eivät tiedä olemassa olevasta toiminnasta, ja tavoista toimia. Esimerkiksi työpajassa esille tullut kysymys: saako kaupunginpuistoon istuttaa kukkasipuleita? Vastaus on, että saa ja niitä jaetaan kaupunkilaisille.
- Myös kaupungin sisällä eri tahot ja toimijat kaipaavat enemmän yhteistyötä kaupungin sisällä ja eri toimijoiden kanssa.
- Keskustelijoista osa koki, että kaupungilta ei saa selkeisiin kysymyksiin selkeitä vastauksia
- Tarvittaisiin toimintamalleja miten toimia Helsingin kaupungin kanssa – matalan kynnyksen aktivismia, mikä on mahdollista ja mistä tavoittaa oikean ihmisen, nyt toimintaohjeita tai periaatteita on vaikea löytää ja hahmottaa.
- Natura-alueen arvostaminen, jäätävä tilanne -> alue lumenkaatopaikkana, häpeä kivi kaupungille, se näkyy siellä se roska aina, talvesta kesään. -> toivotaan asiakaspalautteen huomioonottamista, vaikka vuodesta toiseen huomautetaan, ei siltikään asioille tapahdu mitään.

Uusia toimintaideoita viherympäristötyöhön

- Talvi ja syksy tulisi tuoda myös keskusteluun, aina puhutaan kevästä, valoa ja sisältöä tarvitaan myös muihin vuodenaikoihin. Uutta voisi olla esim. Syysvärijuhla. Valaistusta kaivataan myös lisää.
- taideprojekteja lisää myös viherympäristötyöhön – innovaatioprojekteja yhteistyökumppaneina kannattaa haastaa mukaan
- puistikirppiksiä, veistospajoja, Vuosaarenhuippu, Rodopuisto, niityt, polut, opasteet, hyönteishotellit, ”rakkaudenmetsä”
- kaupunkiviljelyä lisää – puutasoja ja penkkejä
- kaupungilta toivotaan panosta hoitaa myös erityiskohteita esim. Puistoja tms julkisia "tiloja", joita esim. aktivismin kautta on saatu aikaan.
- yhteistyöpilottina kansallinen kaupunkipuisto: luonnon moninaisuuden arvostaminen - ei kehitettäisi ja hoidettaisi liikaa vaan kunnioitettaisiin sitä moninaisuutta
- kaupunkipuiston suunnitteluun otettaisiin mukaan myös muita toimijoita kuin virkamiehet

Kysymyksiä ja näkökulmia kulttuuriympäristötyöryhmälle

- Kaupungin toimintatapaa ja kulttuuriympäristöihin sekä viherympäristöihin liittyvää viestintää tulisi selkiyttää asiakaslähtöiseksi. Miten?
- Kuinka saattaa uusia kumppanuuksia yhteen ja esimerkiksi helpottaa viherympäristöjen sekä taidetoimijoiden ja –hankkeiden yhteistyötä
- Kuinka lisätä ”hallittua hoitamattomuutta” ja luonnonympäristöjen säilymistä ja lisäämistä kaupunkirakenteessa?
- Kuinka huomioida paremmin ja tehokkaammin kaupunkilaisten antama palaute esimerkiksi ympäristöepäkohtien korjaamisessa?

Ryhmä 3: Rakennusten uusiokäyttö

Annalan huvila/Riitta Korhonen

Hyötykasviyhdistys 1/2

Historiaa: 1826-1832

Annalan huvilan valmistuminen, Viertotien maisemointi lehtipuun, jolloin syntyi maisemapuutarha ja kasvihuone sekä viljelyalueita. Puisto on kaupungin toiseksi vanhin, tammipuumetsä.

Kesähuvila kolmen sukupolven ajan, viimeinen omistaja laati kirjeen: puisto avattaisiin yleisölle ja perustettaisiin luonnontieteen museo.

Tämä jälkeen monia erilaisia toimintoja, myös kauppapuutarha Liemola.

Huvila unohtui, puhuttiin Annalan kartanosta, mutta ajatus puutarhakeskuksesta säilyi.

Annalan huvila 2/2

Uusi tuleminen vuodesta 1997 eteenpäin

- Vuonna 1997 puisto kunnostettiin Arabianrannan rakentamisen yhteydessä.
- Käyttösuunnitelma päärakennukseen 1997, rakennus osoitettiin puutarhakulttuuriin. **Muodostettiin Pro Anneberg -työryhmä** edistämään puutarhakulttuuria.
- Kokonaisuus käsittää kahdeksan erillistä rakennusta. Päärakennus jäi korjaamatta, kattokorjaus vuonna 2014.
- Vuonna 2016 ryhdyttiin kaavamuutokseen, jolloin aloitettiin huvilan myynti. Yhdistys reagoi, teki adressin puutarhakulttuurin puolesta, myös kaupunginmuseo vastusti myyntiä. Kaavatyö hiljeni.
- Vuonna 2017 yhdistys kävi neuvotteluja kaupungin kanssa, joka johti oston, ostohintana 100 000 €. Mesenaattikampanja toi yli puolet hinnasta, loput otettiin lainaa. **Perustettiin Annalan huvilan ystävät ry**, joka hankkii varoja.
- Kauppakirjassa on korjausvelvoite, jota yhdistys luonnollisesti tekee asiantuntijoita hyödyntäen. Museoviraston on antanut kahdesti korjausavustusta (12 000 € ja 18 000 €).
- Toiminta jatkuu vapaaehtoisvoimin. Käyttö rajoitettu alakertaan, käyttö on ympärivuotista. Rakennukset on kaavassa suojeltu. Rakennus sijoittuu vuokratontille. Ulkoseinien korjausprojekti alkaa tänä vuonna.
- **Annalaa vuokrataan yksityistilaisuuksiin. Sunnuntaisin toimii vapaaehtoiscafé. Tänä kesänä julkisivut maalataan. Yliopiston opiskelijat tutkivat rakennuksen, oppilaitosyhteistyö. Metropolia, filmiyhteistyö, myös korjausta.**
- Kahdeksan rakennusta. Vuokralla muut paitsi yksi Staran käytössä.
- **Ostoa varten tuli perustaa kiinteistöyhtiö, jonka omistaja on ry, joka vastaa rahoituksesta.**
- Alue liittyy ympäröiviin viheralueisiin, Helsinki-puistoon, kansallinen kaupunkipuisto -aloite. Puutarhakulttuurin painotus.
- Monenlaisia yhteisöjä tulee esiintymään ja käyttö on aktiivista.
- Myynnin taustalla oli lautakunnan päätös, yhdistyksillä oli etuosto-oikeus. Laadittiin puolueeton arviointikirja. Yhdenvertaisuuden vuoksi rakennusta ei voi myydä eurolla, vaan sillä tulee olla aito hinta.

Ryhmälle esitettiin kaksi kysymystä:

Mitä haasteita tai kipupisteitä näet vanhojen rakennusten käyttöönotossa ja toiminnan käynnistämässä, toteuttamisessa ja ylläpitämisessä toimijan näkökulmasta?

Mitä ratkaisuja tai toimintamalleja tunnistat?

Mitä haasteita tai kipupisteitä näet vanhojen rakennusten käyttöönotossa ja toiminnan käynnistämisessä, toteuttamisessa ja ylläpitämisessä toimijan näkökulmasta?

- Suojeluarvojen turvaaminen vs. uudelleenkäyttö. Soveltuuko käyttötarkoitus vanhaan rakennukseen tai ovatko yhdistysten resurssit riittäviä?
- Käytön ja rakennusten yhteensovittaminen, miten arvioidaan?
- Arvokeskustelu: liittyvätkö arvot käyttöön vai rakennukseen?
- Rakennuksen terveellisyys ja turvallisuus on tärkeä huomioida: sisäilman laatu, rakennuksen kunto, saavutettavuus. Muutostöiden mahdollisuudet suojelluissa rakennuksissa: osataanko hienovarainen korjaus, mistä tekijät ja suunnittelijat?
- Kaupungilla on monesti kiire hankkiutua tiloista eroon, eikä ole riittävästi aikaa vaihtoehtojen tarkasteluun? Kaupunki ei vastavuoroisesti hyödynnä vanhoja käyttöä vailla olevia rakennuksia esim. yksityiseltä puolelta. Kaupunki korjaa omia rakennuksia ja rakentaa uusia, ei hanki tarpeisiinsa olevilta alueilta vanhoja rakennuksia.
- Kaupungilla kiinteistöpuolella on vaativat myyntitavoitteet, myyntilista tulee arvotus-listasta, jota taas strategia ohjaa. Kiinteistöistä luopumiseen on voimakas poliittinen paine. Vaalikauden jänne vs. pitkän tähtäimen ohjelma; kiinteistöhallinnan ja strategian osalta tarvitaan pitkä tähtäimen ohjelmia ja jatkuvuutta.
- Tyhjilleen jääminen uhkaa rakennuksen kuntoa ja nostaa kunnostusten hintaa tai ylipäänsä säilymistä. Vuokramarkkinat vanhoille rakennuksille ovat hyvin pienet. Mahdollistaako nykyisten vuokra-aikojen pituus pitkäjänteistä toimintaa ja kohteen kehittämistä, tässä ongelmia?
- Alueelliset erot painottuvat myös eri kaupunginosien kesken, Lehtisaarella puretaan, siellä ei ole kaupungin rakennuksia. Myös kaupunki uudistettava Meri-Rastila, jossa identiteetin kannalta keskeiset rakennukset suunniteltu purettavaksi. Löytyisikö mahdollisuuksia vielä vaikuttaa alueen identiteetille tärkeiden kohteiden säilyttämiseen?
- Malmin lentokenttä ja kulttuuriympäristö? Kaupungin ja lentokenttäyhdistyksen välisen keskustelun puute, kontakti katkennut. Aloite kaupunkilaisäänestyksestä on ohitettu. Asiantuntevan keskustelu aiheesta koetaan ikävänä. Kaavoituksessa ei ole haettu kompromissia kulttuuriympäristöarvoissa.
- Uudelleenkäytön osalta vallitsee tiedon puute, miten näissä tilanteissa olisi paras edetä, mikä on prosessi?

Mitä ratkaisuja tai toimintamalleja tunnistat?

- Kaupunki voisi tukea hankkeita.
- Monien toimijoiden yhteenliittymät tuovat lisää resursseja.
- Kulttuurihistoriallisten arvojen korostaminen myös kiinteistöstrategiassa.
- Prosessien selkeyttäminen. Toimintatapojen uudistaminen.
- Kommunikointi kaupungin ja toimijoiden kesken.
- Uusiokäyttöön voitaisiin vaikuttaa myös poliittisesti.

Kysymyksiä ja näkökulmia erityisesti kulttuuriympäristötyöryhmälle

- Millä tavoin kaupunki voisi tukea hankkeita?
- **Miten viestintää aiheen ympärillä tulisi kehittää, jotta kaupunkilaiset, kansalaistoimijat ja yritykset ymmärtäisivät miten uusiokäyttöön liittyvissä projekteissa tai hankkeissa tulisi edetä, mitkä ovat tahot, joihin olla yhteydessä ja mikä on prosessi?**
- Miten kaupunki voisi kehittää ja lisätä kommunikaatiota kaupungin eri toimijoiden kesken tai kaupunkilaisten/toimijoiden ja kaupungin välillä?
- Miten arvokeskustelu ja erilaisten vaihtoehtoisten kehityspolkujen tarkastelu tuotaisiin kiinteistöstrategiaan (?) ja kiinteistöjen uusiokäyttöön liittyviin prosesseihin?
- Millä tavoin voidaan lisätä vanhoihin rakennuksiin ja niihin liittyvän kunnostuksen osaamista (terveys, turvallisuus, vanhat rakennustekniikat)?
- Miten uusiokäyttöön tulevien rakennusten vuokra-aikoihin tulisi vaikuttaa?
- Onko kaupungin ja poliitikkojen kommunikaatio oikea-aikaista? Miten keskustelua tulisi kehittää?

Ryhmä 4: kaupunkikulttuuri ja luovat käytännöt

Kontula-Electronic - elektronisen musiikin festivaali

Sosiaali- ja kulttuuriantropologi Pekka Tuominen/Helsingin yliopisto ja Kontula-tutkimus

Kontula Electronic, perustiedot

Ohjelmassa elektronista musiikkia, esitys- ja performanssitaidetta, installaatioita ym.

Ensin toteutettiin neljä kolmen päivän festivaalia. Korona-aikaan toteutettiin viikko pieniä tapahtumia, kesällä 2022 festivaali toteutuu konseptilla ”Vähintään joka perjantai” jatkuen 19.8. saakka. Syyskuussa kaksi loppuhuipennus-tapahtumaa yhteistyössä Stoan kanssa.

Pekka Tuomiselle myös 5,5 vuotta tutkimushanke kaupunkitilan muutoksista, Helsingin alueiden eroista ja asukasosallisuudesta. Miksi jokin toimii ja jokin ei? Kontulassa onnistumisen kannalta avainasemassa olleet epämuodolliset verkostot.

Tutkimuksen toteuttaminen tapahtuman rinnalla on helpottanut merkittävästi yhteisön osaksi tuleamista.

Onnistumisia

Vuosien aikana festivaali on tehnyt yhteistyötä Kontulan ostoskeskuksen yritysten lisäksi kirjaston, nuorisotalon, kirkon diakonissalaitoksen D-aseman, lähiöaseman, päiväkeskus Symppiksen, uima- ja skeittihallien sekä lukuisten muiden tahojen kanssa.

Lähtökohta on tuoda eri ryhmät yhteen, niin että kaikki hyötyvät – ei niin, että yleisö tulee jostain muualta ja paikallisten osaksi jää siivota sotkut.

Ja eri ryhmät ovat edelleen mukana!

Haasteita

Orgaanisuus ja itseohjautuvuus tarkoittaa usein myös aikamoista kaaosta. Jos toimitaan anarkistisesti, pyrkii tasavertaisuuteen ja purkaa hierarkioita, hommat on hitaita ja mutkikkaita. Tunteet myös usein räiskyvät usein tapahtuman aikana ja sen päätyttyä. Mutta lopulta aina keräännyttään uudelleen yhteen miettimään uutta yhteistä juhlaa.

Kaaoksesta huolimatta kaikkien vuosien aikana on jäänyt 400 esityksestä yksi DJ ja yksi bändi esiintymättä. Lähellä on ollut monta kertaa.

SILTI: Selkeämmällä organisaatiolla menisi ehkä helpommin, mutta jotain tärkeää katoaisi. Uudet ideat keksitään epämuodollisissa ympyröissä.

Ryhmää pyydettiin kertomaan ja jakamaan kokemuksia onnistumisista sekä haasteista tai pullonkauloista toiminnan järjestämisessä.

Keskustelussa oli inspiroitunut ja toiveikas tunnelma: toimijat, joiden kentällä on haasteita, saivat vertaistukea ja myös intoa positiivisista tarinoista

Keskustelussa muotoiltiin onnistuneen tapahtuman reseptiä:

- **Paikalliset ihmiset ovat merkittävässä roolissa.** Toimintaa ei ole ”tuotu ulkopuolelta”.
- **Osallistujilla ja kohderyhmällä on laaja ikähaarukka**
- Toiminta saa olla vähän kotikutoistakin, **ei tarvitse olla loppuun hiottu konsepti**
- **Asukkaiden oma kylätila**, kerhotila, leikkipuisto yms. on monen onnistumisen avain: areena, joka mahdollistaa yhteen tulemisen ja kohtaamisen, ja on myös edellytys aktiiviselle ja jatkuvalla toiminnalle.

Tunnistettuja onnistumisia 1/2

- Paikalliselle asukasyhdistykselle saatiin kaupungin avustuksella viestinnän ammattilaisia helpottamaan someviestintää ja paikallisten asukkaiden tavoittamista.
- **Lähiöasukkaat ilahtuvat, kun kulttuuritoiminta tulee heidän kotikulmilleen, jossa on lähtökohtaisesti tervetulleempi ja kotoisampi olo, kuin keskustan kulttuuritiloissa.**
- Kaupunkikulttuuri vaatii usein tietoa alueesta ja kontakteja, joiden hankkiminen tapahtuu parhaimmillaan lumipalloefektinä: ihmiset jakavat yhteystietojaan, jotta tarvittavat tiedot ja avainhenkilöt löytyvät.

Paikallista taidetta

- Meidän itä -näyttely: tavoitteena oli korostaa paikallisen kulttuuriperinnön ja ympäristön tärkeyttä niin alueen asukkaiden kuin ulkopuolisten silmissä sekä kysyä, mitä kaupungin museo voisi alueella tehdä. Paikalliset asukkaat osallistuivat innokkaasti, saadessaan mahdollisuuden kertoa tarinoitaan ja kokemuksiaan alueesta.
- Ole hyvä Helsinki: Metron varrella asuvia nuoria palkattiin toteuttamaan taideteoksia omasta kotikaupunginosastaan. Työt laitettiin esille metroasemille. Tavoitteena oli herättää parempia mielikuvia kaupunginosista ja saada positiivista mediahuomiota, vastapainoa ”lähiöangstille”.
- Graffiti-taiteilijoiden aloitteesta toteutunut projekti, jossa paikallisten mielestä sopiviin tiloihin saatiin toteuttaa graffiteja. Kaupunki hoiti byrokratia-puolen, ja taiteilijat saivat keskittyä työn toteutukseen. Projekti lupaprosesseineen kesti pitkään, mutta onnistui.
- Kansallisteatterin ”jalkautuminen” kaupunginosaan jätti alueelle pysyvää teatteritoimintaa. Paikalliset ikähaarukalla 18-80 ovat päässeet esiintymään ja jakamaan tarinoitaan alueesta. Toiminnan tavoitteena on ollut päivittää mielikuvia alueesta, minkä lisäksi paikalliset ovat saaneet itseluottamusta teatterintekijöinä. Rahoitusta kerätty paikallisesti, kaupungilta saadun tuen lisäksi. (Maunula)

Tunnistettuja onnistumisia 2/2

Matalan kynnyksen kaupunkikulttuuria

- Yhden henkilön aktiivisuudesta ja aloitteellisuudesta syntyi ilahduttava elokuvailta paikallisessa idyllissä. Elokuvaesitys tilattiin alan toimijalta, paikallisten vastuulla oli pääasiassa vain penkkien kantaminen esityspaikalle. Positiivinen kokemus siitä, että asiat voi tehdä yksinkertaisesti, ilman suurta lupabyrokratiaa tai järjestelyä. (Toukola)
- Ravintolapäivä: Spontaania, byrokratiavapaata ja yhteisöllistä kaupunkikulttuuria. Sääntö-Suomessa jopa radikaali konsepti, joka tuo ihmisiä yhteen ja tuo ruokakulttuuria kaupunkitilaan. Tapahtuma todennäköisesti innoittanut ja inspiroinut muuta vastaavaa kaupunkitilan käyttöä, esim. siivouspäivä.

Toimivia yhteisöjä

- **Onnistunut keskustelutilaisuus** paikallisten alan toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa tiivisti yhteistyötä pysyvästi. Osapuolet ovat olleet innokkaita yhteistyöstä ja vieraanvaraisia: esimerkiksi tiloja on tarjottu paikallisen kulttuurin käyttöön. (Kallion kulttuuriverkosto)
- Lapinlahden lähde tilana ja yhteisönä: Tarjoaa alueella monipuolisesti kulttuuria, mutta myös paikan toimia, kokeilla ja käyttää luovuutta. Monille, erityisesti mielenterveyskuntoutujille, on valtava merkitys saada omaa taidetta esille ja löytää yleisö.
- Luovan alan ihmiset ovat osoittautuneet yhteisössä vastuullisiksi ja sitoutuneiksi toimijoiksi. Yhteisöön on syntynyt vahva verkosto, jossa moninaisuus todella toteutuu eikä jää päälleliimatuksi arvoksi. (Interkontti)
- **Yhteisöllisyys ja tunneside toimintaan säilyy, vaikka ei olisi enää toiminnan kohderyhmää.** ”Eläköityneiden” keskuudessa syntyy uusia ryhmiä, jotka luovat uudenlaista toimintaa. (Annantalo)

Tunnistettuja haasteita

- **Koronan myötä, ydintoiminnan hiljennettyä organisaation punainen lanka osin hävinnyt ja uudelleenorganisoiduminen haastavaa.**
- **Toistuva tapahtuma tai projekti, joka ei opi aiemmista virheistä.** Vaikka työryhmä vaihtuisi, projektissa tehdään samoja virheitä toistuvasti, kun viesti ja palaute ei kulje seuraaville järjestäjäsukupolville.
- **Henkilökemiaongelmat ja yhteistyötaitojen puute:** yhden henkilön marttyyriasenne, päsmärointi tai kova päteminen voi viedä muilta toimijoilta motivaation ja ilon toiminnasta.
- **Toiminnan jatkuvuus haaste: kysyntää toistuvalla tapahtumalla olisi usein, mutta järjestämisen raskaus, yhteishengen puute ja byrokratia haittaavat toiminnan pitkäjänteisyyttä, varsinkin jos toteutumiseen tarvitaan monien eri tahojen yhteistyötä.**
 - **Uusien sukupolvien saaminen mukaan** on laaja haaste. Kyse voi olla kirjaimellisesta sukupolven vaihdoksesta, jos ydintoimijat ovat jo iäkkäitä eikä toiminta tavoita tai houkuttele nuorempia paikallisia. Tällöin haaste on viestinnässä, kun ydintoimijat eivät hallitse niitä viestintäkanavia, joissa uusia toimijoita voisi tavoittaa. Kyse voi myös olla vain uusien toimijoiden löytymisestä, ja vanhat vapaaehtoistoimijat joutuvat jäämään vastuutehtäviin, vaikka mieluusti siirtyisivät jo pois toiminnasta.
- **Kulttuurityön tekeminen palkallisena työnä: Toiminnan suosiota voi olla vaikea arvioida etukäteen,** jolloin on myös vaikea arvioida, kuinka paljon työtä projektiin kuuluu. Työajan puitteissa ei saa toteutettua kaikkea toimintaa tai vastattua runsaaseen kysyntään, ja voi joutua tuottamaan osallistujille pettymyksen.
- **Työntekijät ja vapaaehtoistoimijat haluaisivat käyttää enemmän luovuutta ja tuottaa uudenlaista epäperinteistä toimintaa, mutta tuttu ja turvallinen toiminta vetää yleisöä enemmän puoleensa.**
- **Muunkielisten (tässä = ei-suomenkielisten) kohderyhmien tavoittaminen:** Monissa yhteyksissä toimiva puskaradio ja henkilökohtaiset verkostot katkeavat helposti kielierojen myötä.
 - Kuinka viestiä ja toteuttaa toimintaa niin, että eri vähemmistöihin kuuluvat ihmiset tuntevat olevansa kulttuuritoiminnan kohderyhmää?
- **Kaupunkikulttuuriin on syntynyt myös osin haitallisia ja hallitsemattomia perinteitä:** esim. Mantan kova kohtelu urheilujuhliissa. Miten tätä voitaisiin ehkäistä?
- **Rennosti järjestetty, vapaaehtoistyöhön perustuva toiminta ei aina tavoita potentiaalisia kiinnostuneita:** on sääli, jos taiteilijoiden ja muiden toimijoiden työpanos ei saa ansaitsemaansa yleisöä.
- **Kuinka ratkoa samalla alueella toimivien, ehkä eri sukupolvien toimijoiden ristiriita? Miten saadaan puhaltamaan yhteen hiileen, sen sijaan että nähtäisiin kilpailevina toimijoina?** Tässä kaupungin rooli voisi olla kutsua näitä eri toimijoita yhteen dialogiin ja pohtimaan yhteistyön mahdollisuuksia. Työryhmässä kuitenkin todettiin, että **Helsingin kaupunkikulttuurin kentällä toimivat ovat lähtökohtaisesti samalla puolella ja voivat tukea ja inspiroida toisiaan.**

Kysymyksiä ja näkökulmia erityisesti kulttuuriympäristötyöryhmälle

- Uusien sukupolvien saaminen mukaan alueelliseen työhön? Kuinka ratkoa samalla alueella toimivien, ehkä eri sukupolvien toimijoiden ristiriita? Miten saadaan puhaltamaan yhteen hiileen, sen sijaan että nähtäisiin kilpailevina toimijoina? Mikä voisi olla kaupungin rooli tässä? Mikä on kaupungin rooli ylipäänsä verkostojen kokoonkutsujana?
- Miten pienten toimijoiden viestinnän tukeminen voisi tapahtua?
- Paikalliset tapahtumat ammentavat vanhasta olemassa olevasta paikalliskulttuurista, -identiteetistä ja paikasta, samanaikaisesti uusintaen niitä ja luoden paikallisuuteen uusia kerroksia ja verkostoja, uutta arkea. Miten paikallistapahtumat/ tapahtumallisuus ja kulttuuri- ja taidesisällöt tulisi huomioida kaupungin Placemaking-ohjelmassa yhteisen ymmärryksen tuottajana?

Ryhmä 5: Adoptoi monumentti-toiminta

Adoptoi Monumentti -toimintamallin esittelyä, tutkijat Heini Hämäläinen ja Anne Salminen

- Skotlannista lähtenyt toiminta, ja Pirkanmaan maakuntamuseo ensimmäinen toimija Suomessa. Vuonna 2018 Adoptoi monumentti –toimintamalli käynnistyi myös Helsingin alueella.
- Tavoitteena on yksittäisten kohteiden hoidon lisäksi myös laajemmasta tavoitteesta herätellä kaupunkilaisia huomaamaan oma lähiympäristönsä ja arvostamaan sen ajallisia kerrostumia
- Helsingissä adoptoitaviksi sopivat erityisesti muinaismuistolain suojelemat ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoitteet. Kaupungin metsä- ja ulkoilualueilla on niitä paljon, ja ne ovat usein helposti saavutettavissa.
- Helsingissä yli 500 arkeologista kohdetta, joten kansalaisia tarvitaan hoitamiseen.
- Adoptiokohteen hoito perustuu museon ja adoptoijaryhmän väliseen sopimukseen. Adoptoiva taho voi olla esimerkiksi yhdistys, yritys, päiväkotitai koulu.
- Hoitotoimia tehdään kaupunginmuseon laatiman, käytännön ohjeita sisältävän hoitosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmassa voi olla esimerkiksi kasvillisuuden raivaus sekä kohteen ja sen ympäristön siistinä pitäminen.
- Hoitosopimus on toistaiseksi voimassa oleva, pitkäjänteisesti jatkuva, museo on järjestänyt myös muutaman tunnin talkoo-luonteisia tapahtumia.
- Adoptiosopimus määrittelee myös, millaista toimintaa kohteella saa järjestää.
- Helsingissä 21 arkeologista Adoptoi-monumentti kohdetta hoidossa.
- Helsingin kaupungilla useita käyttämättömiä rakennuskohteita. Adoptoitaviksi sopivat kohteet pieniä; esimerkiksi perinteiset lippakioskit. Toistaiseksi ainoa adoptoitu kohde on Käpylän Käärmetalon lippakioski. On käyty keskustelua myös huvimajojen ja Sinebrychoffin puiston tornista.
- Adoptoija saisi kaupungin omistaman kioskin tai muun kohteen käyttöönsä korvauksetta, mutta tilan käyttö kaupalliseen toimintaan ei saa olla pääasiallinen tarkoitus, vaan siellä kokoontuminen ja rakennukseen liittyvä askarointi yhdessä. Rakennusten hoitotoimet voivat olla esimerkiksi kunnan tarkkailua, kasvillisuuden poistamista seinustoilta sekä pieniä kunnostustöitä, kuten maalausta.
- Rakennuksissa ongelmana on että maankäyttöön liittyy tehokkuusodotuksia, jolloin rakennukset jäävät odotustilaan, ja pitkä odotusaika saattaa viedä kohti vääjäämätöntä tuhoa.

Adoptoi monumentti, toimintamallin esittelyä ja keskustelua

Ryhmässä käytiin keskustelua kohteiden monista päällekkäisistä arvoista.

Esimerkkikohteena oli Lauttasaaren Länsiulapanniemen tykkipatteri, ja sitä ympäröivä puusto, sekä kysymykset siitä, miten kohteen ampumalinjoihin kasvanutta puustoa on mahdollista harventaa.

Miten hoidon suunnittelun prosessi ja adoptointi etenee käytännössä?

1. Toimijataho (esim. yhdistys) löytää Helsingissä sijaitsevan kohteen, jonka haluaisi adoptoida.
2. Nykyisiä kohteita voi selata verkossa adoptoimonumentti.fi -sivustolla. Mikäli mielessä on täysin uusi kohde, jota ei ole vielä tuotu adoptoi monumentti-toiminnan piiriin, löytyy adoptoi monumentti -sivustolta lomake, jolla voi esittää uutta kohdetta. Toimijataho voi myös ottaa yhteyttä suoraan Helsingin kaupunginmuseon adoptoi monumentti –[toiminnasta vastaaviin henkilöihin](#).
3. Helsingin kaupunginmuseon arkeologi tarkastaa kohteen nykytilanteen ja kunnan sekä tutustuu ympäristön luontoarvoihin.
4. Arkeologi laatii hoitosuunnitelman huomioiden luontoarvot.
5. Museovirastolta haetaan hyväksyntä hoitosuunnitelmalle sekä hoitolupahakemukselle.
6. Kun hoitosuunnitelma on hyväksytty ja hoitolupa saatu, adoptoijat pääsevät hoitamaan kohdetta.

Lisätiedot:

[Adoptoi monumentti –toiminta kaupunginmuseon sivuilla adoptoimonumentti.fi](#)

Ryhmälle esitettiin kolme kysymystä:

Onko alueellasi tai laajemmin koko Helsingin alueella kohteita, rakennuksia tai arkeologisia paikkoja, jotka sopisivat Adoptoi Monumentti-konseptiin?

Minkälaista toimintaa tai toimintamallia ko. kohteessa haluaisit järjestää tai olisit valmis toteuttamaan?

Mitä haasteita näet toiminnan aloittamisessa tai käynnistämisessä?

Uusia kohde-ehdotuksia

Mainintoja saivat

- Matosaaren linnoitteet ja kivijalat
- Lauttasaaren niemien linnoitteet
- Fastholman kulttuuriympäristöt
- Kellari Herttoniemessä
- Eiranrannan kalliohakkaukset
- Kaartin maneesit
- Kallahden huvilat
- Keskustelua siitä, voisiko luontokohdetta, kuten esim. siirtolohkareta tai vanhaa puuta, adoptoida. (Tällä hetkellä ei voi, mutta esim. puistojen hoidossa on jo oma puistokummitoiminta.=
- Keskustelua **hiidenkirnuista** ja niiden adoptoinnista. Luonnon muovaamat hiidenkirnut on kartoitettu (hiidenkirnut eivät oikeastaan kuulu arkeologiseen tai rakennettuun kulttuuriperintöön). Helsingissä sijaitseville **kalliohakkauksille** voisi tehdä samoin?
- Keskustelu kääntyi kaupunkisuunnittelukritiikiksi ja keskustelijat toivat esiin huolen siitä, että puistoalueita pienennetään.
- **Aukiot koettiin uhanalaisiksi**, voisiko aukioita adoptoida?
- **Kalliot ja jalkakäytävät** tulisi jättää rauhaan, voisiko jalkakäytävän adoptoida?
- **Maisema** tulisi nähdä palveluna
- Kaupungin muuttuessa rakennukset ja muistot häviävät, tarvittaisiinko jäähyväiset rakennuksille -hanke? Konseptiin kuuluisi omakohtainen tai järjestetty tapahtuma purettavan rakennuksen luona, ikään kuin surutyö (vrt. vainaja).

Minkälaista toimintaa tai toimintamallia ko. kohteessa haluaisit järjestää tai olisit valmis toteuttamaan?

- esitelmää, opastuksia, kohteella voisi toteuttaa erilaisia periodin kulttuuriin liittyvää toimintaa, kuten vaikka musiikkia, laulua, aineentontakin kulttuuriperintöä.
- Hankeen kohderyhmänä voisivat olla myös maahanmuuttajat tai muunkieliset.

Mitä haasteita näet toiminnan aloittamisessa tai käynnistämässä?

- Kaupungin sisäiset prosessit epäselviä
- kaupunki ja kaupunkilaiset eivät kohtaa, ei tiedä keneen ottaa yhteyttä
- anarkiaa kaivattiin käytäntöihin
- ei-vakavia kohteita, kuten sähkökaappi
- Jonkun pitäisi pitää pienten toimijoiden puolta, kaupungin toimet yleensä vain hankaloittavat.

Kysymyksiä ja näkökulmia erityisesti kulttuuriympäristötyöryhmälle

- Voisiko Adoptoi monumentti – toimintaa laajentaa keskusteluissa kuvattuihin kohteisiin?
- Mitä muita toimintamuotoja mainittujen kohteiden tueksi kaivattaisiin?
- Millä tavoin kaupunki voisi tukea ”pieniä toimijoita”?

Kiitos!

Helsinki